Ympäristöministeriö/Ympäristönsuojeluosasto/ilmastoyksikkö

Erityisasiantuntija

Ville Laasonen

Asia: KAA 7/2021 vp Turve on luokiteltava uusiutuvaksi luonnonvaraksi

Ympäristöministeriö kiittää tilaisuudesta lausua kansalaisaloitteesta: Turve on luokiteltava uusiutuvaksi luonnonvaraksi. Ympäristöministeriö esittää pyydettynä lausuntona seuraavaa.

Kasvihuonekaasuinventaarion laadintaa ohjaavat YK:n Ilmastosopimuksen (UNFCCC) raportointiohjeet ja hallitusten välisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) päästöjen arviointia käsittelevät menetelmäohjeet. IPCC-ohjeet kattavat kaikki sektorit ja niiden laatimiseen ovat osallistuneet asiantuntijat eri puolilta maailmaa.

IPCC:n ohjeistuksessa turve on luokiteltu omaksi luokakseen, ei fossiiliseksi polttoaineeksi eikä biomassaksi. IPCC toteaa turpeen osalta: ” Vaikka turve ei ole tarkkaan ottaen fossiilinen polttoaine, sen kasvihuonekaasupäästöjen on osoitettu olevan elinkaaritutkimuksissa verrattavissa fossiilisten polttoaineiden päästöihin (Nilsson ja Nilsson, 2004); Uppenberg et al., 2001; Savolainen ym., 1994). Siksi turpeen polton hiilidioksidipäästöt sisältyvät kansallisiin päästöihin, kuten fossiilisten polttoaineiden päästöt.” Tilastokeskus laatii Suomen kansallisen kasvihuonekaasuinventaarion IPCC:n tieteellisen ohjeistuksen perusteella. Turve on hyvin hitaasti uusiutuva polttoaine, mutta uusiutuminen on niin hidasta, että turvetta käsitellään päästölaskennassa samalla tavalla kuin fossiilisia polttoaineita. Ympäristöministeriö katsookin, että ilmastonmuutoksen torjunnan näkökulmasta turpeen uusiutumisnopeus on liian hidasta, jotta se voitaisiin rinnastaa nykyisin uusiutuviksi katsottaviin polttoaineisiin.

EU:n säädökset perustuvat päästöjen osalta IPCC:n ohjeistukseen. Esimerkiksi päästökauppadirektiivin osalta viittaus on sisällytetty päästökaupan tarkkailuasetukseen. Päästökaupan päästöjen tarkkailusta ja raportoinnista säädetään komission asetuksella (MRR). Sen artiklassa 38 ’Biomassan lähdevirrat’ todetaan myös, että ”Seospolttoaineiden tai materiaaliseosten turve- ja ksyliittiosuuksia tai fossiilisia osuuksia ei katsota biomassaksi.” Biomassalle sovellettava päästökerroin on nolla, mutta sen päästöt huomioidaan maankäyttösektorin päästöjen laskennassa. Biomassan määritelmässä taas noudatetaan uusiutuvan energian direktiiviä ja tässä huomioidaan, että biomassan tulee olla REDII:n kestävyyskriteerien mukaista, jotta sen päästökerroin voi olla nolla. Turve ei tähän määritelmään kuulu, ja näin sitä ei myöskään päästökaupassa voida uusiutuvana energiana kohdella. Laitosten polttoaineiden biomassaosuus määritetään tarkasti ja tiedonlähdettä tulee tarkkailla jatkuvasti.

Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että Suomen tulisi määritellä turve uusiutuvaksi energiaksi. Nyt käsiteltävää kansalaisaloitetta perustellaan vuonna 2000 EU:n parlamentissa hyväksytyllä europarlamentaarikko Eija-Riitta Korholan esityksellä, jossa turve määriteltiin hitaasti uusiutuvaksi biomassaksi, jota voidaan hyödyntää vuosittaisen kasvun verran. Myös eduskunnan suuri valiokunta käsitteli joulukuussa 2000 turpeen uusiutuvuutta osana uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön käytön edistämistä koskevaa direktiiviehdotusta.

Kansallisista päätöksistä huolimatta IPCC:n ohjeistukset ja niihin perustuvat EU:n säädökset kuitenkin tarkoittavat, ettei kansallisilla poliittisilla aloitteilla voida tehdä muutoksia turpeen asemaan kasvihuonekaasuinventaarioissa ja päästökaupassa. On erittäin epätodennäköistä, että EU-säädöksiä muutettaisiin yksittäisen jäsenvaltion vaatimuksesta IPCC:n ohjeistusten vastaisiksi eikä perusteita muutoksen tekemiseen muutenkaan ole.

Erityisasiantuntija Ville Laasonen